

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:	
Helyben: Egy óra kor. 1.-	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre -- -- -- 3.-	Negyedévre -- -- -- 3.60
Félévre -- -- -- 6.-	Félévre -- -- -- 7.-
Egész évre -- -- -- 12.-	Egész évre -- -- -- 14.-

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
Hirdetéseket petit számításal, díjazás szerinti.
Apró hirdetések ára: egy sor 3 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Japán-orosz háború.

Automobilon megsebesült művésznő.

Nagy robbanás a tengeren.

A fővárosi színházak tűzbiztonsága.

A kivándorlás.

Budapest, jan. 7.

A kivándorlás Magyarországnak több mint egy évtized óta tartó betegsége. Szomorú, de úgy van a dolog, hogy a magyar földről évenként sok ezer ember vándorol ki vagy azért, mert itt egyáltalán nem tud megélni, vagy mert jobb sorsot remél Amerikában vagy Romániában.

Ezzel a bajjal sok esztendeig foglalkozott a sajtó; sokat tárgyalták a közigazgatási és kormányhatóságok; de minden eredmény nélkül.

Végre is a gazdák társadalmi vezeterei fogták derékon az ügyet. Megindították a mozgalmat a társadalomban és a törvényhozásban. Az, hogy végre valahára a magyar törvényhozás törvényben szabályozta a kivándorlás ügyét, teljesen és kizárólag a társadalmi munkának, a kivándorlási kongresszusoknak köszönhető, amelyeket az ország különböző részén, nevezetesen Temesváron, Siófokon és Pozsonyban gazdák rendeztek s melyeken felszínre jutottak nemcsak a nagyobb birtokosok, hanem az egyszerű földmivelő nép kívánságai is.

Az új kivándorlási törvény végrehajtása most indult meg. Akadnak emberek, akik a gazdák társadalmi munkájának ezt az eredményét kisínylik és haszontalannak mondják.

Hát kétségtelen az, hogy a legfőbb dolgot, a biztos keresetet az idegen földön Magyarország törvényhozása nem biztosíthatja, mert sem az amerikaiaknak, sem a románoknak nem parancsolhat. Azt sem teheti a magyar törvény, hogy a kivándorlást teljesen eltiltsa, mert ez az emberi jogokba ütközik. De ami módjában volt, az meg van téve.

Mindenekelőtt gondoskodva van arról, hogy olyanok ne vándoroljanak ki, akiket Amerikában, miután vagy betegek, vagy nincs elegendő pénzük, vagy keresésképtelenek, ugysem bocsátanak be, hanem visszaküldenek. Gondoskodva van arról, hogy azok, akiknek módjukban van Amerikába jutni és ott boldogulni, felesleges formasságok nélkül közvetlenül kaphassanak utlevelet, amely őket az idegen földön oltalmazza. Gondoskodva van arról, hogy lelkiismeretlen lélekfűfárok itt ne csábítsanak embereket a kivándorlásra csak azért, hogy kevés pénzük-

től megfoszthassák őket. Végül gondoskodva van arról, hogy a hosszú tengeri úton a kivándorlók az eddiginél olcsóbb pénzért, emberies bánásmódban és becsületes ellátásban részesüljenek.

Az az állapot, hogy egy-egy kivándorlási ügynök a családok százait tette szerencsétlenné, hogy a magyarországi kivándorlók, mint a barmok, összezsúfolva, embernek nem való táplálás mellett mentek az újvilág felé s ott megint jó részük csak úgy ment számba, mint lelketlen állat, megszűnik. A magyar állam kiterjeszti védő kezét azokra a fiakra is, akik idegenbe mennek kényerüket keresni.

A kivándorlási ügynek azonban ez csak egy része. Mert a főcél mégis az, hogy az országban mindenki megtalálja a maga boldogulását. De ehhez azután az intézkedéseknek egész sorozata kell.

Van a kivándorlásnak egy neve, amelyet korlátozni nem lehet és amely inkább hasznos, mint káros. Tudjuk, hogy éppen a legműveltebb népek fiait, a franciákat, angolok, németek a világ minden részében találhatók. Elmennek mindenütt, ahol munkájukat, tudásukat jobban értékesíthetik. De nem szűnnek meg hazájuk polgárai lenni és ha vállalt munkájuk befejeződik vagy bizonyos összeget megtakarítottak, visszamennek hazájukba. Tőlünk is megy ilyen kivándorlás és ennek elég haszna van. Mert az emberek egy csomó ügyességgel, mesterségbeli képzettséggel jönnek vissza s évenként, míg kint vannak, több millió koronát küldenek haza. Az új kivándorlási törvény módot ad arra, hogy az ilyen kivándorlók a hajózási társaságok és amerikai ügynökök meg munkaadók áldozataivá ne váljanak.

De nem is ezeket illetőleg kellene a helyföldön intézkedések a kivándorlás megakadályozására. Azokat kell megmentenünk, akiknek a törvények hézszait kijátszó lelketlen emberek adják kezükbe a vándorbotot. Ilyen intézkedések volna az uszora szigorú üldözése, a kereskedelmi ügynökök visszaéléseinek megakadályozása, az adóteher arányosabbá tétele. A telepítés és parcellázás, meg kisebb örök bérletek útján földhöz juttatása azoknak, akik az ország egyes községeinek tulszaporodása folytán nem bírják munkájukat értékesíteni. Utépitések, öntözési

berendezések által keresetjuttatás a nagy Alföldre s a föld tápláló erejének növelése. Elősegítése a kis emberek boldogulását biztosító hitel, fogyasztási és gabonaraktár-szövetkezeteknek. Mind olyan dolgok, amelyekre az ország boldogulása érdekében szükség van s amelyeket nem hiába követeltek a gazdák gyűlései.

Reméljük, hogy a törvényhozás meg a kormány megteszik mindazt, ami ezekből a dolgokból az ő kötelességük. Mink fejlesztjük tovább a társadalmi tevékenységet, fejlesztjük szövetkezeti intézményeinket. Mert a tapasztalat szerint csakis a társadalmi tevékenység képes kivívni a szükséges állami intézkedéseket s a szövetkezeti intézmények a leghathatósabb segítői annak a néposztálynak, a falusi földmivelő népnek, amelynek soraiából a legtöbb kivándorló kerül ki.

Szövetkezés.

Eremitis Pál meggyilkolása.

Nagykikinda, január 7.

Tegnap délelőtt kilenc órakor hivatalosan felboncolták Eremitis Pál holttestét. A boncolás megállapította, hogy a test maga teljesen épp, ellenben a fej, az arc és a nyak teljesen össze van zúzva. Az öt lövés közül csak egy érte Eremitist és pedig az arcán, az állkapocs felett, de a golyó az állcsonton megakadt. A tizenegy milliméter átmérőjű golyó még mindig benne van a sebben. A vasbot ütése összezsúrták a fej bal falcsontját, a halántékot, az arccsontot és a nyakszirteket. A halált az ütések folytán bekövetkezett nagymértékű agyrongcsolás okozta. Eremitis zsebében minden értéktárgyat megtaláltak, mintegy 4000 korona készpénzzel együtt.

Akik némi részben látói voltak a vérbosszu hajmeresztő jelenetének, azt mondják, hogy *Nothum* Henrik, a kereskedő, ha a végzetes pillanatban nem veszi el önralmát és férfias bátorságát, *megmenthette volna Eremitist*, akit idáig csak egy ütés ért a halántékán és egy lövés az állkapocsában, de egyik sem volt halálos. A gyilkosok ugyanis arra számítottak, hogy mindjárt az első csapás ki fogja oltani az áldozat életét s ha ez nem történik meg, a közvetlen közelből reá irányított lövések biztos megölik.

Ma délelőtt 10 órakor kísérték erős fedezet alatt a gyilkosokat az ügyészséghez. Az átkísérés gyalog történt s a bilincsekbe vert delikvenszeknek az egész utvonalon igen sok kíváncsi nézője akadt. Az ügyészség még ma elkészíti a vádindítványt s aztán átteszi az iratokat a vizsgálóbíróhoz, aki nyomban kihallgatja a bűnösöket, úgy hogy a gyilkosság ügyében *még a februári esküdttszék előtt meg tihessen tartani a végítárgyalást.*

A meggyilkolt képviselő nagyon gazdag ember volt. Háza volt Budapesten s vagy másfél száz háza, továbbá szőlői, legelői és nagy kiterjedésű termőföldje Nagyikindán. Egyik volt ügyvéde beszéli, hogy Eremitis Pálnak van végrendelete is, amely egy nagykikindai magánembertől van letétben. E vég-

rendelet szerint Eremita a körülbelül 2 millió koro-
nát kilevő vagyonának egy harmadát a nevére
hagyja, egy harmadát a családja tagjaira és egy
harmadát az újvidéki szerb *Matica*-egyesületre. A
végrendeletet csak két-három nap múlva hozzák
nyilvánosságra.

A meggyilkolt képviselőnek ma volt a temetése.
A templomi beszertelen, mely délután 3 órakor
volt, óriási közönség vett részt. Az egyházi szertar-
tást *Sztreich* nagybecskereki főesperes végezte a
környék papságának segédletével. Temérdek koszorút
helyeztek a ravatalra. A képviselőház képviseletében
jelen volt gróf *Zichy* Vladimir és még 16 ország-
gyűlési képviselő. Résztvett a temetésen a budapesti
szerb kolónia három tagja. A koporsót ma éjjel
Martonosra viszik és a holttestemet ott helyezik örök
nyugalomra. A képviselőház küldöttsége *Csávossy*
háznagy vezetése mellett résztvesz a Martonoson
végbemenő gyászszertartáson.

Krónika.

Budapest, január 7.

A mai nap a politikai helyzetben semmiféle
változást sem hozott. A képviselőházban nyugodt
mederben folyik tovább az obstrukció s a bileki
katonai zavargások is, úgy látszik, teljesen el-
csendesedtek.

A legutóbbi események közt csak egy van,
melyet — különös voltánál fogva — feljegyezni
érdemes s ez az, hogy *Kolozsvár* városa a pórtar-
talékosok behívására kiadott rendelethez a ható-
sági közbenjárást megtagadta. A város ezt a kuruc
határozatot az 1888. XVIII. törvényekkel okolja
meg, mely kimondja, hogy a pórtartalékosok
csak királyi parancsra hívhatók be. Politikai
körökben érdeklődéssel várják az ügy el-
dőlését.

Egyébiránt a honvédelmi miniszter ismét ki-
bocsátott egy sorozási rendeletet, számszerint
immár a *hetediket* az exlex alatt.

Értesüléseink a legújabb politikai események-
ről a következők:

A képviselőház folyosójáról.

Ugy látszik, mintha az obstrukció újabb se-
gítségét nyert volna, legalább is a jelenlevők
gyér számát sokan oda magyarázzák, hogy a
zord hideg időjárás az, amely a honatyák jó ré-
szét a képviselőháztól visszatartja.

Perczel Dezső elnök nincs még idehaza és
helyette a két alelnök aggodalmaskodik. Együtt
és több ízben járják be a folyosókat, meggyőző-
dést szerezni a hírnökök jelentéséről, hogy a
kellő szám, még félizenyeg órákor sincs együtt.

Feilitzsch báró különben az idegesebb ket-
tőjük közül, mert ő rá vár az a terhes feladat,
hogy az ülés első és utolsó felét vezesse ma,
már pedig a tárgyalási időnek e két része az,
amelyben a viharok keletkezni szoktak.

Az elején vagy a napirend előtti felszólalá-
sok, vagy a jegyzőkönyvi viták, a befejezéskor
pedig a napirend-megállapítás szokott nagyobb
port felverni, ma pedig ezenkívül más vészteljes
felhők is tornyosulnak a tárgyalás látóhatárán.

Rakovszky István az egyik felhő, mert a tár-
gyalás alatt lévő javaslat címéhez akar szállani
és aki ismeri a szónok és *Feilitzsch* között fen-
álló viszonyt, annak bizonyára igaza van, ha
ennek alapján vihart jósol.

Maga *Rakovszky* sem titkolja, hogy harcias
hangulatu. Mikor *Eitner* Zsigmondnak elpana-
szolja, hogy mai beszédére nincs előkészülve és
ezért *Eitner* figyelmezteti, hogy akkor az elnök
beleköti, *Rakovszky* villogó szemekkel árulja el,
hogy kész a harcra.

— Csak velem próbálja meg, tudom Istenem,
hogy megkeserüli; de nemcsak ő, hanem a kor-
mánypárt is, mert rögtön zárt ülést kérünk —
volt *Rakovszky* vészjósló felelete.

Kaas Ivor báró egész csomag sürgönyvel és
levéllel jelenik meg a folyosón. A kiváncsisko-
dóknak aztán elárulja annak tartalmát.

— A dunaszerdahelyi tiszta választás képe
van ezekben lefestve — mondja a tüzes báró.

Lesz hát mégis valami, mert a néppárt a
dunaszerdahelyi jelöltjével szemben elkövetett
visszaélések miatt ma teljes számban vonult fel.

A jobboldalon már nem ilyen harcias a han-
gulat. Inkább deprimáció, mint lelkesültség ész-
lelhető. Hiába jár-kezel közöttük a miniszterel-
nök, mindenkivel kezét fogva, hiába iparkodik,
a lelkesedés csak nem akar kitörni a pártta-
gokból.

Mindannyijáról a boszuság olvasható le afő-
lött, hogy nincs semmi mód, amelylyel az
obstrukciót meg lehetne szüntetni és a kormány
maga is tétlenül kénytelen nézni a még mindig
tág mederben folyó vitát.

Van közöttük olyan is, aki elkeseredésében
kijelenti, hogy inkább lemond mandátumáról, de
itt hiába nem tölti el az időt.

A delegációk is beszéd tárgyat képezik. Mi
fog történni a delegációkkal, amelyeknek most
folytatni kellene megszakított tárgyalásait, ha
az obstrukció még e hónapban is tartani fog?
Már pedig több, mint valószínű, hogy ez így
lesz.

A kormányhoz közel álló befolyásos politiku-
sok egyike azonban megnyugtatta a töpren-
göket:

— Hol van az megírva — mondja — hogy
a delegációk feltételeesen nem szavazhatnak
meg az ujoncok költségeit? Annyit fognak
engedélyezni, amennyi a rendes létszám költsé-
geire szükséges és ha kevesebb ujoncot fogunk
adni, akkor még mindég lehet kevesebbet a töb-
ből kiadni. Több ujoncot pedig, mint eddig, ugy
sem szavazunk meg!

A hangulaton azonban úgy látszik ez a báto-
ritás sem változtat és a bileki katonák ügye csak
nyomasztóbbá teszi.

A pártnak egyik «előharcosa» a párt nyo-
mott kedélyét látva, maga is megdöbben a kép-
től és fájdalmasan jegyzi meg:

«Ha Szolimán szultánnak ilyen seroge lett
volna, soha sem vette volna be Szigetvárt.»

A pórtartalékosok behívásának megtagadása.

Kolozsvárról a következő különös esetet je-
lentik: A pórtartalékosok behívásáról szóló ren-
deletet egy átiratban a napokban kapta meg a
város katonaugosztálya a hadkiegészítő par-
ancsnokságtól. *Salamon* Antal katonaugyi ta-
nácsos erre azt az előterjesztést tette a tanács-
nak, hogy ez a rendelet törvénytelen, mert az
1888. évi XVIII. törvények világosan kimondja,
hogy a pórtartalékosok csak királyi parancsra
hívhatók be; ő figyelemmel kíséri a hivatalos
lapot, de ilyen értelmű királyi parancsot
nem olvasott benne, amiért is megtagadja
a hatósági közbenjárást a pórtartalékosok
behívására nézve. Kérte a tanácsot, hogy
fogadják el ilyen értelmű javaslatát. A ta-
nács fázott a dologtól s azt mondta, hogy
csinálja meg ezt *Salamon* a saját szakál-
jára. Ilyenformán a tanács a katonai előadó elő-
terjesztését nem fogadta el, de állást sem foglalt
a kérdésben, hanem utasította *Salamont*, hogy
a saját felelősségére intézkedjék. A katonaugyi
tanácsos a rendeletet már vissza is küldte a
hadkiegészítő parancsnokságnak s a pórtartalé-
kosokat nem hívta be!

A fentiekkel szemben egy éjjel érkezett felhiva-
talos kolozsvári távirat a következőket jelenti: Több
lapot bejárta az a hír, hogy Kolozsvár városa ka-
tonaugyi tanácsosa, *Salamon* a pórtartalékosok be-
hívását megtagadta. Ez a hír valótlán. Annyi igaz,
hogy a tanácsos formahibát látott a katonai parancs-
nokság átiratában és ez iránt felvilágosítást kért. A
felvilágosítás kézhezvétele után azonnal intézkedett,
hogy a katonai augosztály, mint más hasonló esetek-
ben történni szokott, kötelességét rögtön teljesítse,
ami meg is történt.

A Wesselényiek a nemzeti akció mellett.

A nagykarolyi választókerület megüresedésével
kapcsolatban emlegették, hogy báró *Wesselényi*
Ferenc, volt szilágymegyei főispán, függetlenségi
programmal fel fog lépni gróf *Károlyi* György ellen.
Báró *Wesselényi* Miklós, a volt főispán apja — mint
a «*Debreceni Újság*» értesült — most levelet írt
egy debreceni ügyvédhez, amelyben ezt a hirt meg-
cáfolja, de levelében kijelenti, hogy ő is, fia is és
az egész *Wesselényi*-család a legközelebbi választó-

sok alkalmával a nemzeti ügy mellett zászlót bont
Szilágymegye és Aranyos-Torda vármegyék néhány kerü-
letében s azután aktív részt fognak venni a politikai
életben.

Sorozás.

A honvédelmi miniszter ismét kiírta a sorozási,
természetesen ismét abban a reményben, hogy az
megtartható lesz. A rendelet, amely tegnap érkezett
meg a törvényhatóságokhoz, így szól:

Mint hogy az 1903. évre kiállítandó ujoncok mind-
ezideig országgyűlésileg meg nem ajánlottak, a
folyó évi 87.000. szám alatt kiadott körrende-
letem kapcsán felhívom a törvényhatóságokat, hogy
az illetékes cs. és kir. hadkiegészítő parancs-
nokságokkal egyetértőleg újból két utazási és műkö-
dési tervet és pedig akként álljanon meg, hogy a
fősorozás az 1903. évre az egyik terv szerint 1904.
évi február 1-től március 5-ig, a másik terv szerint
1904. évi február 15-től március 15-ig terjedő idő-
tartam alatt legyen foganatosítható. Egyébként a
87.000 számú körrendeletben kifejtett részletes
rendelkezésekre utalok. A kiegészítő parancsnoksá-
gokkal egyetértőleg megállapított két működési terv
a szokásos módon kiállítva, hozzám minél előbb, de
legkésőbb 1904. évi január 15-ig jóváhagyás végett
okvetlenül felterjesztendő. Budapest, 1903. évi de-
cember 31. Nviri, honvédelmi miniszter.

Ez a *hetedik* sorozási rendelet. Máskor ilyenkor
már a folyó évre szóló ujoncozásról gondoskodnak.
Az idén még a tavalyi ujoncjutalék sincsen meg-
szavazva; hogy mikor kerül rá a sor az idei so-
rozásra, azt csak az obstrukció urai tudják meg-
mondani.

Budapest, január 7.

A képviselőház legközelebb holnap délelőtt
10 órákor tart ülést, amelyen folytatják a kato-
nai javaslat címe fölötti vitát. Szólásra *Csá-
volszky* Lajos van feliratkozva.

A kormány és az iparfejlesztés. A kor-
mány — mint értesülünk — újabb lökést akar
adni az iparfejlesztésnek. Az országos ipartanács
mellé végrehajtó bizottságot akar állítani, mely
bizottság széles, messzire terjedő jogkörrel ru-
háztatnék fel, nem csupán a véleményezés és
szaktanácskozás keretében, hanem az általa
helyesnek és gyakorlatinak kimondott minden
akció irányításában. Egy törzskarát akarja szer-
vezni Hieronymi a gazdasági elsőrendű szak-
férjfiaknak, akik hazai iparunk fejlesztésében a
nagy és erős harc minden stratégiai munkáját
elvégzik s annak eredményét és sikerét bizto-
sítják.

A nyitrai főispán beiktatása. Nyitráról táv-
íratozzák, hogy *Thuróczy* Vilmost, Nyitramegye
új főispánját ma igatták be hivatalába.

Időközi választások. Nagy-Kikindáról táv-
íratozzák, hogy a szerencsétlen véget ért Ere-
mics Pál orsz. képviselő helyére a nagykikindai
szabadelvű párt tagjai *Telecsky* Kristóf főszo-
labírórt jelölik. — *Rimaszombati* távirat je-
lenti, hogy a *Fáy* István lemondása folytán
megüresedett rima-szécsi választókerületben
január 14-én lesz a választás. A függetlenségi,
párt vezérférfiai közül eddig senki sem vállalko-
zott a jelöltség elfogadására. Komoly jelölt
Sztojkovics Emil dr. földbirtokos, aki szabad-
elvűpárti programmal lép fel.

A nagykarolyi választás. A nagykarolyi vá-
lasztókerületben Szatmár vármegye középponti
választmányja a képviselőválasztást január 13-ára
tűzte ki. Választási elnök *Hosvay* Adár vár-
megyei főjegyző, a szavazatszedő küldöttségek
elnökei *Roos* Samu és dr. *Kovács* Dezső lettek.
Gróf *Károlyi* Györgynek a minap elmondott
programbeszédében kifejtette, hogy politikai füg-
getlenségét megőrzi és egyelőre nem a szabad-
elvű párt kötelékében, hanem szabadon, mint
pártonkívüli akarja képviselni választókerülete
érdekeit. Jogos alapon küzd a nemzeti aspirá-
ciók eléréséért s meg fog ragadni minden alkal-
mat, hogy a törvényes alapon folytatott küzdel-
met diadalához segítse.

A dunaszerdahelyi választás. A Barla Aurél lemondása folytán megüresedett dunaszerdahelyi kerületben ma folyik a választás. A jelöltek: *Katona* Mór szabadelvű párti és *Rajcsányi* néppárti programmal. Tizenkettőfél óráig *Katona* Mór kapott 127, *Rajcsányi* 22 szavazatot. Délutáni egy óráig *Katonára* leadott 337, *Rajcsányira* pedig 276 szavazat. Délután volt *Katonának* 638, *Rajcsányinak* 419 szavazata; 4 órakor volt *Katonának* 822 és *Rajcsányinak* 572 szavazata. A szavazás rendben folyik. Este 6 órakor *Katonának* 1093 s *Rajcsányinak* 866 szavazata volt. A záróra kitűzésekor a szavazatok állása a következő volt: *Katonára* esett 1274, *Rajcsányira* 978 szavazat. A rend zavartalan.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, január 7.

A dunaszerdahelyi kerületben megüresedett mandátum körül erős és elkeseredett küzdelem fejlődött ki a néppárt és a kormány között. Természetesen, mint ily esetek alkalmával történni szokott, minden párt fölhasznál minden alkalmas eszközt, hogy célját elérje. Ezekről az alkalmas eszközökről beszélt a képviselőház mai ülésén báró *Kaas* Ivor, aki vádat emelt a tisztviselők ellen is, akik a kormány jelöltje érdekében a rendesnél nagyobb buzgalmat fejtenek ki.

Tisza István gróf miniszterelnök azonnal felelt a «visszaélésekre», amelyek kijelentése szerint, nem ő rá, hanem a Kuriához tartoznak, az ő kötelessége csak ott kezdődik, ahol a polgárok közbiztonsága kerülne veszedelembe. A miniszterelnök reflektált arra a szállóigére is, amely az «új rendszer» fogalma alá oly tendenciákat vegyített, ami ellen neki, mint az új rendszer vezérének tiltakozni kell. Részletesen ismertette az új főispáni kinevezések természetét, amelyben, ugyszólván, a kormánypártnak minden frakciója képviselve van.

Mindezek csendes előadása után rátérhettek a napirendre. A katonai javaslat részletes tárgyalása során, a javaslat címéhez első sorban *Rakovszky* István szólalt fel, akinek a beszédje elején egy kis parázs hangulat keletkezett s ha nem csillapodnak le hirtelen a kedélyek, még zárt ülésben is részestül a t. Ház.

Rakovszky beszédje bevezetésében maliciózus volt, üdvözölte *Münnich* Aurél előadót azért, hogy a katonai javaslat egy éves tárgyalása alatt nem romlott meg az egészsége.

Feilitzsch alelnök ezért a bevezetésért rácsöngetett *Rakovszkyra*, mert az előadó egészsége nincs semmi összefüggésben a javaslat címével. Természetesen a néppárt és az obstruáló ellenzék kapva-kapott az elnöki rendreutasításon s zajosan tiltakozott a megjegyzés ellen. Ezalatt *Rakovszky* folyton hátra szólt hiveihez, mondván:

— Kérjetelek zártülést.

Azonban zárt ülésre nem került a sor, mert megengedték, hogy *Rakovszky* megmagyarázhassa, hogy az előadó egészsége és a javaslat címe miért van egymással összefüggésben.

— Azért — mondta *Rakovszky* — *Münnich* kövérségére célozva — mert a javaslat címe megszaporodott, míg a javaslat indokolása megfogott.

Miután a néppárt szintén obstruál, de eddig nem tudták, hogy miért, *Rakovszky* beszédje során ezt iparkodott megokolni. *Rakovszky* a javaslat címében létszámemelést lát, ez pedig nem más, mint a parlamenti küzdelem kezdete, már pedig ezt neki és pártjának hazafias kötelessége megakadályozni. Ezért obstruál most a néppárt.

Rakovszky után *Uray* Imre szólalt fel személyes kérdésben. Urayt a «Magyar Szó» egy idő óta erős támadásban részesíti. Ez a támadás különösen a református papság körében keltett *Uray* ellen hangulatot. *Uray* e támadások visszaverésére kért ma szót s a képviselőház ez érdekes és kedvelt szittya tagjának sikerült is a vádak ellenében oly meggyőzően védekezni, hogy védelme nem csak a Házban — de remél-

hetőleg azon körökben is, melyeket legközelebből érdekel, meleg fogadtatásra fog találni.

Uray felszólalása után folytatták a napirend tárgyalását, melynek során *Okolicsányi* László kifogásolta a javaslat címében a közös hadsereg szót. Közben szünetet adott az elnök.

Szünet után báró *Kaas* Ivor beszélt röviden, de annál érdekesebben. Utána *Holló* Lajos beszélt szintén a javaslat címe ellen.

Az ülés végén *Lovász* Márton intézte a következő sürgős interpellációt a honvédelmi miniszterhez a póttartalékosok behívása miatt.

1. Hol, mikor, kinek ellenjegyzése és felelőssége mellett adatott ki az a királvi parancs, melynek folytán az első évfolyambeli tartaléknak és a három utolsó sorozási évfolyambeli póttartaléknak egy része folyó évi január hóban visszatartott, illetőleg behívott?

2. Hivatalos kimutatás szerint az 1900. évi népszámlálás alkalmával a megszállott tartományokban 13607 magyar honos és csak 5997 osztrák honos katona volt a megszálló csapatok kötelékében. Hajlandó-e a t. honvédelmi miniszter ur a képviselőház elé kimutatást terjeszteni arról, hogy 1904. évi január elsejével a megszálló csapatokban mennyi a magyar honos és mennyi az osztrák honos katona.

3. Mivel indokolja a t. honvédelmi miniszter ur, hogy a Bosznia és Hercegovinát megszálló csapatokban állandóan sokkal nagyobb a magyar kontingens, mint az osztrák? Es hajlandó-e a t. honvédelmi miniszter ur intézkedni ennek a Magyarországra nézve annyira sérelmes aránynak megváltoztatása iránt.

4. Miért nem intézkedett a t. honvédelmi miniszter ur ideje korán aziránt, hogy a Bosznia és Hercegovinát megszálló csapatok közül azok, amelyek a múlt év folyamán ujonccokkal ki nem egészítették még tíév előtt olyan csapatokkal válthassanak fel, amelyek a múlt év folyamán rendes kiegészítést nyertek.

5. Minthogy a honvédelmi miniszter ur előadása szerint 1903 december 27-ike óta sem Bileken, sem a megszállott tartományok egyéb részeiben semmi nemű katonai zavargás vagy fegyverbontás nem történt és így ott a fegyvelm, a rend helyreállítottak tekinthető: Hajlandó-e a honvédelmi miniszter ur intézkedni, hogy az ott immár negyedik évet szol-

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter az interpellációra csak ideiglenesen válaszolt s a póttartalékosok behívására nézve kijelentette, hogy azokat alkotmányosan hívták be.

Lovász még az ideiglenes választ sem vette tudomásul.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Frankfurt, január 7.

A *Frankfurter Zeitung*-nak kábeltávirat jelenté Tokióból, hogy a háború már megkezdődött.

Honkong, január 7.

Az itteni japán konzul kijelentette, hogy minden pillanatban várja azt a táviratot, amely a hadüzenetet notifikálja.

Honkong, január 7.

A Moji-féle legnagyobb japán szénszállító cég kábeltáviratot kapott, amely tudatja, hogy a háború kitörése küszöbön áll.

London, jan. 7.

Szölből jelentik a *Times*-nak, hogy az amerikai követ a koreai vámhivatalok tiltakozása ellenére Semulphóban amerikai tengerészkatonákat szállított partra és azokkal vámot szedett.

Toulon, jan. 7.

A Sully nevű cirkálóhajó parancsnoka, a *Figaro* jelentése szerint a jelenleg Nizzában időző tengerészeti minisztertől azt a távirati utasítást nyerte, hogy legyen készen a Kelet-Ázsiába való utazásra.

Tokio, jan. 7.

Az a jelentés érkezett ide, hogy az összes Vladivosztkában lévő orosz hadihajók tengernek indultak, valószínűleg Port-Arthurra. Oroszország felelete még nem érkezett meg. A helybeli körök legnagyobb részében kételkednek ama jelentések valódiságában, hogy a várt felelet engesztelő természetű.

London, jan. 7.

A tokiói orosz követségre tegnap érkezett meg az orosz kormány válasza a japán jegyzékre.

A «Daily Mail» közli, hogy a japán külügyminiszter délután meglátogatta az orosz követet, egy órahosszat tanácskozott vele, aztán a miniszterelnököt kereste fel. Báró Rosen illetékes helyen átnyújtotta már a jegyzéket, amelynek tartalma felől autentikus értesülés eddigéle nincs.

A *Daily Telegraph* jelenti, hogy a berlini és párisi békés hírek *alaptalanok*; ezeket a híreket Szentpétervárról terjesztik, hogy a provokálás ödiúmat Japánra háirtsák.

Alexejev tengernagy rendelkezése alatt most 135.000 főnyi sereg áll; háború esetén még 50.000 embert küldenek parancsnoksága alá.

A *Daily Mail*nek jelentik Shanghaiból, hogy az orosz kormány halogatni fogja a háború megkezdését, mert nincs teljesen felkészülve s ha már most kellene felvennie a mérközést, könnyen vereséget szenvedhetne.

Kína rokonszenvez Japánnal, de egyelőre semleges marad, hogy megvárja, melyik félnek kedvez a hadiszerencse.

A *Daily Telegraph* megerősíti azt a hírt, hogy Japán és Kína egy hét alatt ratiunkálthatják és kicserélhetik a már létrejött szerződést.

London, január 7.

A *Daily Mail* szerint Oroszország válasza, amely már megérkezett Japánba, azt mondja, hogy *Oroszországot semmiféle fenyegetések se bírhatják rá arra, hogy Mandsuriában és Koreában meghátráljon*. A jegyzék egy másik, sokkal békülékenyebb passzusa azt a meggyőződését fejezi ki, hogy a jelenlegi állapot fentartásával mindkét fél érdekeit összeütőközés nélkül is meg lehet védelmezni.

Magyarság t. olvasóihoz!

A MAGYARSÁG tisztelt olvasóinak tudomására hozzuk, hogy a MAGYARSÁG éjjeli eseményeket is tartalmazó reggeli kiadása Budapesten az utcai lapárusítóknál kapható.

Ezt a kiadást csakis utcai lapárusítók utján bocsátjuk igen t. olvasóközönségünk rendelkezésére.

A MAGYARSÁG reggeli kiadása 8 sőt néha 12 oldal terjedelemben fog megjelenni és egyes száma 2 fillér lesz.

Tisztelt előfizetőinknek mindig úgy mint eddig, az esti kiadást kézbesítjük és budapesti előfizetőink este, vidékiek pedig korán reggel kapják kézhez a MAGYARSÁG-ot.

Tözsdekben csakis a MAGYARSÁG helyi esti kiadása lesz kapható.

Aki a Magyarságra helyben egy hónapra 1 koronával, vidékről pedig 1.20 koronával előfizet, a lapot az eddigi, 8-12, sőt 16 oldal terjedelemben kapja és azonkívül vasárnaponként a MAGYARSÁG

rendes heti szépirodalmi mellékletét, a **MAGYAR CSALÁDOT**, előfizetőink ezen kedves vendégét és minden előfizetőnk az év végén kap, a magyar könyvpiacra nagy föltűnést keltő irodalmi **ALBUMOT**, mely gazdag társadalmi és szépirodalmi tartalmánál fogva páratlanul álló kincs-tára az ez évi szellemi termékeknek.

Oly kedvezményeket egy lap sem nyújt előfizetőinek, mint a **MAGYARSÁG**.

A **MAGYARSÁG** minden előfizetőjének jogában áll havonta 10-szer egy 10 szóból álló apróhirdetést teljesen díjmentesen közzétenni.

Az **URAMBÁTYÁM** című egyedüli magyar társadalmi élclapot a **MAGYARSÁG** előfizetői 16 korona helyett 12 kor. kedvezményes évi előfizetési árban kapják.

A **BUDAPESTI BAZÁR** című magas irodalmi színvonalu, kitűnő magyar divatlapot pedig 1.30 korona negyedévi kedvezményes előfizetési árért kapják a **MAGYARSÁG** előfizetői 1.50 korona helyett.

Tisztelettel

a **MAGYARSÁG**

szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPIHIREK.

Budapest, január 7.

— (Udvari és személyi hírek.) Prágából jelentik *Skrbenski* hercegérsek ma reggel Berlinbe utazott.

— (Új egyenruha a porosz hadseregben.) A «Köln. Ztg.» hiteles forrásból nyert értesülése szerint a porosz hadsereg waffenrockja megváltozik; nemsokára ugyanis új színű waffenrockot kapnak a katonák. A szolgálati övet pedig fekete szíjjal helyettesítik.

— (A svéd királyi pár Abbáziában.) Fiuméből táviratozzák: A *svéd királyi pár* február első felében érkezik Abbáziába, hol a *Jeanette* villát rendezik be számukra. A fiumei svéd konzult hivatalosan értesítették a felségek érkezéséről.

— (Fővárosi színházak tűzbiztonsága.) Tisza István gróf miniszterelnök leiratot intézett a fővárosi színházak tűzbiztonságát tüzetesen és szigorúan vizsgálják meg. A miniszterelnöknek ez a rendelete kétségtelen összefüggésben van a chicágói nagy színházi szerencsétlenséggel.

— (Automobilon megsebesült művész.) Alig múlt el hét, hogy a legmodernebb szenvedélynek, az automobil-sportnak áldozatairól

ne írának az újságok. A legújabb sebesült *B. Lenkei Hedvig* asszony, a Nemzeti Színház rokonszenves művésznője, aki most néhány hétig ágyban fekvő betege lesz annak a kíváncsiságnak, hogy az automobilon való gyors utazás szédületét akarta megelőzni. A főváros határában tett kirándulást az esteli órákban s a ködös idő is növelte a homályt. Az *automobil nekiszaladt egy ároknak*. A benne ülők kifordultak, *Lenket Hedvig* egy *horzsolás árán* került ki a kalandból. Orvosa rendeletére mindazonáltal néhány héten át az ágyat fogja őrizni s emiatt a Nemzeti Színháznak a jövő hétre kitűzött első előadását *elhalasztották*.

— (Nagy robbanás a tengeren.) Sydneyből táviratozzák, a Hobart felé (Tazmania) utban lévő *Vallaroo* nevű angol cirkálóhajón robbanás történt, melynek következtében 63 ember pusztult el. A *Vallaroo* a szerencsétlenség hírével jelekkel tudatta a Sydneytől 230 kilométernyire dél felé eső Montagu szigetre. A cirkálóhajó megérkezését holnapra várják.

— (Magyar drámaírók szövetsége.) A magyar drámaírók szövetsége ma este tartotta alakuló közgyűlését a magyar tud. Akadémia Kisfaludy-termében. A gyűlésen irodalmunk sok jeles képviselője gyűlt össze, köztük Bereczik Árpád, Rákosi Jenő, Herczeg Ferenc, stb. *Herczeg Ferenc* üdvözölte a megjelenteket s nagyobb beszédet mondott.

— (A főváros új tanácsa.) A főváros idei tisztújítása során ma délután volt a harmadik választó közgyűlés, amelyen a tanácsosokat, a főszámvevőt, középítési igazgatót, tisztí ügyészeket, árvászeki ülnököket választották meg s egyben megalakították a törvényhatóság kebelében működő szakbizottságokat.

Tanácsosok lettek: *Viola Imre, Lung György, Vossli Károly, Kun Géza, Vaszilievits János dr., Fallér Ferenc, Bárczy István dr., Piperkovicz Bátor, Almády Géza* régiek, *Melly Béla dr. új. Főszámvevő: egyhangulag Lampl Hugó.*

— (Gyilkosság a vonaton.) Esztergomból táviratozzák: A párkány-nánai eset áldozatán az orvosok műtetet végeztek és *valószínűnek tartják felépülését*. *Paunz János*nak hívják és gépész, aki Rákospalotáról Pozsonyban járt egy nagyobb gyárban, hogy ott egy neki ajánlott kondíció miatt beszéljen. *Paunz* felesége ma ideérkezett, aki azt mondja, hogy *férjének nem volt semmi oka az öngyilkosságra*, ezt teljesen kizártnak tartja, mert nincsenek oly helyzetben, hogy ezt gondolni is lehetne. A beteg többször magához tért és holnap kihallgatják. Felesége azt mondja, hogy *120 korona* volt a noteszában, *ami most hiányzik*. A vizsgálat erőlyesen folyik.

— (A kivándorlók hajójának élelmezése.) Magyarországi kivándorlóink tudvalevőleg rengeteg sok pénzt adnak ki utiköltségre és élelmezésre. Ez a jövedelem eddig tulnyomórészt a külföldinek jutott. Most, hogy a magyar kivándorlási törvény életbe lépett, nemcsak arra törekednek, hogy a kivándorlás áradatát az egyetlen magyar kikötő, *Fiume* felé tereljék, hanem arra is, hogy azok a nagy tengerjáró hajók, amelyek kivándorló honfitársainkat Amerikába szállítják, *magyar ételmiszereket vásároljanak*. Ez ügyben ma délután gróf *Dessewffy Aurél* és *Forster Géza* igazgató elnöklété alatt értekezlet volt az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben, amelyen az élelmezési iparok tekintélyes képviselői jelentek meg. Egyelőre bizottságot küldtek ki a gyakorlati tapasztalatok gyűjtése végett. A kérdésnek óriási hordereje van, mert a tengerjáró nagy hajók sok ezer forintot érő élelmiszereket rakodnak meg, mielőtt utnak indulnak.

— (Öngyilkos huszármester.) *Pozsonyból* táviratozzák: Ma reggel *Fogarassy* huszármester az ezredirodában agyonlőtte magát. Az öngyilkosság okául azt említik, hogy *Fogarassy* tíz nappal ezelőtt egy havi szabadságot kapott, mert egy jelentéktelen összeggel nem tudott elszámolni. Szilveszter éjjelén pedig a Pozsony mellett fekvő *Somorja* község egyik korcsmájában két tűzérrel összeveszett és

mindkettőt súlyosan megsebesítette. Az öngyilkos huszármester, aki 18 évig szolgált a hadseregben, a büntetéstől való félelmében követte el végzetes tettet.

— (Női orvosok.) A svéd kormány megengedte, hogy női orvosok ugyanazon jogok alapján, mint férfi kollégáik, hivatalos állásokat is, mint: községi orvos vidéken, kerületi orvos, kórházi orvos, fogházi orvos, vasuti orvos, stb. — betölthessenek. Ez a rendelet azonban csak hajdon orvosokra vonatkozik, az esetben, ha a «doktor-kisasszony» férjhez megy, elveszíti állását. Kórházi főorvosi állást, községi orvosi állást a városokban azonban nem tölthetnek be női orvosok.

— (Péter király udvara.) Belgrádban vagy a királyi udvarban, vagy a tisztek között nap-nap után történik valami, amiről megemlékezik a krónika, leggyakoribb azonban az az eset, amiközben az udvar, illetve a király és a tisztek között merülnek föl ellentétek. Most az udvari méltóságok betöltése körül támadtak újabb nehézségek. Már úgy volt, hogy a szárnysegédek és parancsörtszkek közül kilépnek *Bozinovic* alezredes, *Jovanovic* őrnagy, *Kosztics* kapitány, *Ontics* és *Besevics* főhadnagyok, akik részint a királygyilkosságban, részint az ellenőrszeeszküvésben voltak kompromittálva s akiknek eltávolítását a király elnöklété alatt tartott tanácskozáson határozták el. Most azonban maga a király ellenzi a két szárnysegéd és három parancsörtszket eltávolítását, mert nyilván attól fél, hogy ily módon mind a két tábornok magára haragítja. Péter király, jöllehet beleegyezett az illető tisztek eltávolításába, most ragaszkodik ahhoz, hogy *döntsen a sorshuzás*. Még nagyobb gondot okoz a kinevezendő tisztek kiválogatása, mert a szerb tisztikar tagjai majdnem kivétel nélkül részesek voltak vagy a júniusi összeesküvésben, vagy a leplezett ellenőrszeeszküvésben. Az egész miniszterium most felcsapott detektívnek: az udvari méltóságokra alkalmas tisztek viselt dolgait, összeköttetéseiket, hajlamaikat kutatják és kémlelik.

— (A berlini színházak s a tűzbiztonság.) A *chicagói* színházégek hatása alatt Berlinben tegnap nagy ankét volt, melyen a berlini színházak tűzbiztonságára került szóba. Hosszas vita után elhatározták azt, a mi nálunk már régen szokásos, hogy felvonásközökben a vasfüggőnyt le kell eresztieni. Ennek a nagy *reformnak* örül most egész Berlin.

— (A Magyar Jogászegylet) folyó hó 9-én (szombaton) 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségében (Szemere-utca 10. szám alatt) teljes-ülést tart, melynek tárgya: dr. *Hollitsch* r. *Szigríd* kir. közjegyző-helyettes ily című előadása: *Közös végrendeletek és örökjogi szerződések a polgári törvénykönyv tervezetében*. Vendégeket szívesen lát az egylet.

— (A szegedi «Márta-Egyesület») elhatározta, hogy az általa fenntartott s felügyelete alatt álló «Cseléd Otthon»-ban egyelőre husz székely cselédleányt helyez el, tisztességes családokhoz való elszegődtetés céljából a következő feltételek mellett: 1. A Szegedre lehetőleg egy csoportban utazó leányok utiköltségeit az egyesület fedezi. 2. Az egylet a leányokat családfias gondozásba veszi és elszegődtetésükig saját helyiségében ingyen ellátja őket szállással és élelemmel. 3. Az elhelyezett cselédeket nőtagjai által állandó felügyelet alatt tartja. 4. A leányok kötelesek egy évre elszegődni s helyüket csak az egylet elnökségének beleegyezésével és közvetítésével változtathatják. 5. A cselédleányok esetleges panaszokkal mindig fordulhatnak az egylethez, hol igazságos és méltányos pártfogásra számíthatnak.

— (A prágai sonka.) Prágai tudósítónk táviratozza, hogy a *Zivnostenska Banka* meg akarja vásárolni, aztán részvénytársasággá készülni átalakítani a *Chmel Antal* udvari szállító hentes- és konzerv céget, amely a híres prágai sonkával az egész világot elárasztja. A bank három millió koronát kínál a gyártelepért.

— (Vecsey versenytársa.) Nincs olyan földi dicsőség, melynél nagyobb ne lenne. Az emberi dicsőségnek is megvan a maga zenitje, amelynek lényo akkor kezd elhomályosulni, amikor egy másik rivalis dicsőségét szárnyára veszi a hír. A legújabb «híresség» a mi kis *Vecsey*nk versenytársa, egy *Darewski* nevű «csodagyermek» és komponista, aki legutóbb egy negyven tagból álló zenekart dirigált London-

ban. A zenekar a kis Darewski keringő-jét játszotta, melyet öt éves korában komponált. A «csodagyermek» most nyolc éves. Amikor megjelent a karmesteri pódiumon, rajta az elfogultság legkisebb jele sem látszott, megelégedetten fogadta a tapsot, amelyben a közönség részesítette s eldöntötte saját szerzeményét. Amikor leszállt az emelvényről, minden oldalról lelkesen üdvözölték a legújabb csodagyermeket, aki előadás után hazament játszani s sorra előszedte gyermekjátékait, mintha mi sem történt volna vele.

— (A rétsági rablógyilkosság.) A tegnapi Rétvári és Vác között történt rablógyilkosságról páci tudósítónk a következőket jelenti: *Hele* Ferenc kir. járásbíró mint vizsgálóbíró és *Kálló* Antal rendőrkapitány még tegnapi kora reggel kiment a vizsgálat megejtésére. A holttesteket az út mellett találták, míg az összezuzott postakocsit a Verőce felé vezető út egyik sűrűjében. A vizsgálat eddig a következőket állapította meg: *Czillik* János postakocsi s postakocsival rendes időben indult Rétvárról, ahol maga mellé vette *Szuntér* János gazdag váci gazdát, aki a rétsági bírósághoz volt beidézőve pörös ügyben. Utközben Szendehely község postáját is felvette s mikor Katalin-pusztát elérték, történt a gyilkosság. A nyomozás szerint, mert a postakocsi nagyon magas volt, a gyilkosságot csak a kocsi követhették el a tettesek, akiket a gyanúlan postás utközben vett fel s mindkettőjüket hátulról támadták meg a fejszecsapásokkal. A gyilkosok valósággal *lemészárolták* áldozataikat s a várható kocsi holttesteiket ledobálták, azután a lovakat a postakocsival biztos helyre vitték, ahol ezt kifosztották. Az összes pénzürtéket elvitték. A gyilkosság este hét és nyolc óra között történt. Abban az időben két matróruhás ember sietett Katalin-pusztára felé s minthogy valószínű, hogy ezek voltak a tettesek, a nagyszámmal összegyűjtött csendőrség ezeket nyomozza az egész környéken. *Szuntér* zsebeiben nagyobb összeget találtak, ami azt mutatja, hogy a rablók csakis postakocsit akartak kifosztani, ami teljesen sikerült is nekik. Délben fehér gyaluatlan koporsót vittek végig Vácra, benne a két áldozat. A templomokból kitóduló nép borzadva nézte a szomorú menetet s az egész város a kegyetlen postarablásról beszél. A tetteseknek eddig semmi nyoma.

A rablógyilkosság ügyében különben a budapesti főkapitányság is széleskörű intézkedést tett.

Postarablás hírére kapjuk *Beregszászról* is. Az elmúlt napokban ugyanis a korai reggeli órákban a bileki útvonalon *Onisko* Dénes és *Gabus* János csavargók kirabolták az uton haladó *Kebetes* Péter nevű postaszolgát és elrabolták tőle a négyszáznegyvenöt koronát tartalmazó postaszáskát.

— (Nagy tifuszjárvány francia katonák között.) Párisból érkező táviratok jelenti, hogy Brestben a katonaság között veszedelmes tifuszjárvány lépett föl.

— (A chikagói tüzkatasztrófa.) Chikagó város még mindig a borzasztó tűzvész hatása alatt áll. Az áldozatok temetése folyton tart, nagyon sok család van, mely összes gyermekeit temette. A temetőben szivertépő jelenetek játszódtak le. Az Iroquois-színház órára katasztrófát zúdított tizenkét másik színházra, amikben nem fogják többé megengedni, hogy játszanak. Amíg ezek a színházak újra felépülnek, 1500 színész kenyér nélkül marad. Sok igazgató kísérletet tett, hogy színházát újra megnyithassa, kötelezve magát, hogy csak földszintre és páholyokba szülő jegyeket fog kiadni. A bírói vizsgálat a tűz ügyében tegnap indult meg zárt ajtók mögött.

Chicagóból táviratozzák, hogy az Iroquois-színház katasztrófája miatt megkezdődött vizsgálat temérdek bűnös mulasztást derített ki. Így szakértők és tanúk bizonyították, hogy a színház asbestmentőfüggönye már régen felmondotta a szolgálatot és már egy hónap előtt, amikor a színpadon tűz támadt, nem funkcionált.

— (Öreg tanítók ünnepe.) Tegnap délután a Magyar Tanítók Otthona diszközgyűlést tartott azoknak a fővárosi tanítóknak és iskolaigazgatóknak tiszteletére, akik Budapest egyesítése óta immár

több, mint harminc éven át szolgálják a fővárosi népoktatást. Mintegy harmincan vannak azok a derék pedagógusok, akiknek ünneplésére *Berzeviczy* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter is megjelent a diszközgyűlésen. Ott voltak még: *Zsilinszky* Mihály államtitkár, gróf *Teleki* Sándor országgyűlési képviselő, *Halász* Ferenc osztálytanácsos, *Veredy* Károly székesfővárosi tanfelügyelő, dr. *Bárczy* István fővárosi tanügyi tanácsos, *Tóth* József, *Ember* János és *Künstler* Károly tanfelügyelők, továbbá az ünneplettek szinte teljes számmal és azonkívül számos pedagógus és a fővárosi tanítók és tanítónők nagy számmal.

— (Ismét amerikai párbaj.) *Nyittról* jelenti, hogy *Misik* Kálmán joghallgató tegnapi este Érsekújvárra a vasúti peronon szíven lötte magát. *Misik* a kórházban elmondotta, hogy amerikai párbaj áldozata. Tegnap reggel meghalt. Az öngyilkos tegnapelőtt utazott a fővárosból Érsekújvárra, egyenesen azon szándékból, hogy ott agyonlője magát. *Misik* öt esztendő óta lakott a fővárosban. Atyja már nem él, özvegy édesanyja a nyitramegyei Egyháznagyszegközségben lakik. A gazdag földbirtokosnő mindig bőven ellátta a fiát pénzzel, hogy a fiatalembernek, aki a fővárosba jött, hogy itt jogi tanulmányait elvégezze, anyagi gondokkal nem kellett törődnie. Négy hónappal ezelőtt *Misik* Kálmán özvegy *Fried* Lőrincné székelykereskedőnek a Barcsay-utca 9. sz. alatt levő lakásában bérelt szobát. A házbeliekkel igen jó viszonyban élt, akik előtt többször kijelentette, hogy már sok helyen lakott Budapesten, de ez lesz az utolsó lakása, mert most már haláláig ott fog maradni. Akkor még nem is sejtették, hogy milyen szomorú értelme van ezeknek a szavaknak. A múlt év utolsó napján történt azután, hogy *Misik* levelet kapott, amelynek tartalma nagyon megdöbbentette. Azt írták neki a levélben, hogy *fogadása szerint január 4-én meg kell halnia*. Azóta szavát is alig lehetett hallani. Ügyvédjének azt mondotta, hogy január 4-én néhány hétre elutazik anyjához, de közvetlenül elutazása előtt még lakásadóijának megvallotta, hogy azért utazik el, mert meg kell magát ölnie s elmondotta az amerikai párbaj körülményeit is, amely halálba kergette. Két esztendővel ezelőtt egy barátjával együtt, akit azonban nem nevezett meg, gyakran megfordult egy családnál s barátja erősen udvarolt a ház leányának. A leány egy alkalommal valakitől bokrétaát kapott. Barátja kérte a leányt, hogy adjon neki a bokrétaából egy szál virágot, de a leány a kérést megtagadta, ellenben *Misik*nek, aki pedig nem is udvarolt neki, adott virágot. Ebből a gyermekes játékából eredt az a szomorú tragédia, amely most az érsekújvári pályaudvaron nyert oly megdöbbentő befejezést. *Misik* Kálmán barátja ugyanis kevéssel azután, hogy ez történt, sértően nyilatkozott a leányról, akinek udvarolt. *Misik* ezért arculütötte a fatalembert s ez a sértés volt az amerikai párbaj oka és most január 4-én járt le a határidő, ameddig *Misik*nek, aki az amerikai párbajban a fekete golyót huzta, meg kellett magát ölnie. A sajnálatraméltó fiatalember azt is elmondotta, hogy Érsekújvárra akar megérkezni az életből, mert atyja is ott lett öngyilkossá és utolsó kívánsága az, hogy atyja mellé temessék el. Még aznap este a hat órai gyorsvonattal el is utazott Érsekújvárra s ott kiszállva, a pályaudvaron melibe lötte magát. Halálos sebével még túlélte a végzetes napot, de fiatal életét megmenteni már nem lehetett.

— (A három kassai vértanu boldoggá avatása.) A pápa, mint Rómából jelenti, tegnap délnél hirdette ki a konzisztoriális teremben a *Körösy* Márk, *Pongrácz* István és *Grodecz* Menyhért magyar vértanukat boldoggá avató dekrétumot egyidejűleg d'Arcy Johanna boldoggá avatásával. Az ünnepélyes aktuson jelen voltak *Ferrata* és *Mathieu* bíborosok, *Kohl* Medárd püspök, *Steinhuber* bíboros-diákonus, gróf *Szécsen* osztrák-magyar és *Nisard* francia szentszéki nagykövet és számos meghívott vendég. A pápa a brève felolvasása után beszédet mondott, melyben azon reménységének adott kifejezést, hogy Franciaország meg fog emlékezni arról, hogy történelmi

diadalai és civilizatorius szerepe hitéből erednek. Majd d'Arcy Johannáról az orleansi érsek és a magyar vértanukról az esztergomi püspökség nevében *Kohl* Medárd tartott nagyhatású szónoklatot. Beszédében kiemelte, hogy a magyarok mindhalálig védeni készek a szentszék előjogait.

— (Körmagyar a vidéken.) Temesvári levelezőnk jelenti, hogy az ottani regatta folyó hó 9-én fényes bált rendez, amikor is huszonnégy pár fogja a körmagyart díszmagyarban eljáncolni. A bál iránt annál is inkább nagy az érdeklődés, mert Temesvár az első vidéki város, ahol a körmagyart nyilvánosan bemutatják.

— (Gyászrovat.) Csikszentkirályi Simon Péter nyugalmazott főgimnáziumi tanár, író, a Szent-István-Társulat igazgató-választmányi és irodalmi s tudományi osztályának, valamint az Országos Pázmány-Egyesületnek r. tagja, több legfelsőbb kitüntetés tulajdonosa hosszas szenvedés után ma élete 63. házassága s tanári működése 37. évében meghalt.

— (A macedóniai csendőrség parancsnoka.) *Georgis* tábornok, a macedóniai csendőrség parancsnoka, tudvalevő olasz ember. Az olasz hadseregnek egyik legkiválóbb generálisa, akitől a londoni lapok mostanság hosszú cikkeket közölnek. *Georgis* tábornok politikával sohasem foglalkozott, pártárványhoz nem tartozik, csak katona testes/öl-lelkeztől. Az angol lapok dicsőítik benne a hajthatatlanul egynes és erőyes természetét, amely egyáltalán befolyásolhatatlan és különösen alkalmassá teszi *Georgis* tábornokot a macedóniai csendőrség parancsnoki állására. A tábornokot elkíséri új állomáshelyére adlutua, gróf *Capriani*, aki híres Afrika-utazó és ő szervezte a krétai csendőrséget.

— (A boszniai forrongás.) A bileki és trebinyei katonák elégedetlensége még ma is komoly gondot okoz a tisztikarnak. Látszólag csendesek ugyan a hadiak, de bensejükben annál jobban forr az elfojtott keserűség. Mint *Trebinyéből* jelenti, a bileki garnizon összes szabadságon levő tisztjeit hazahívták, akik már mind meg is érkeztek. Közöttük is nagy az izgatottság, mert nem lehet tudni, hogy a zavargások mikor ismétlődnek. *Vojtek* generális a napokban az összes öreg hajakhoz beszédet intézett és a haza szent nevében kérte őket, hogy törődjenek bele sorsukba, szolgáljanak türelemmel és hűséggel, majd csak öt számukra is a megváltás órája. Elmondta az öreg brigadéros, hogy ő már negyven esztendeje katona, de ez alatt a hosszú idő alatt ilyen dolog még nem történt az ő szegény katonáival. Végül kérve-kérte katonáit, hogy ne rendetlenkedjenek, miközben megeredtek a könnyei és sirt a front előtt. *Trebinyében* teljes csönd van, aminek az az oka, hogy szakadatlanul esik az eső s az időjárás megint a multkori árvizzel fenyeget. Bilekben egy kaszárnyát áristonnak rendeztek be s ott tartják fogva az újabb letartóztatottakat. A generális beszéde ott is lecsillapította az elméket. *Alžori* tábornagy, az új hadtestparancsnok, a melléje besztott altábornagyot kiküldte, hogy nézzen szét *Trebinyében* és *Bilekben*. Az altábornagyot minden napra várják.

— (Sikkasztó körjegyző.) Igloi tudósítónk táviratozza: *Urvay* János ragyóci körjegyző könnyelmű életmódot folytatott, miért is *Vyda* László szepesváraljai főszolgabíró állásától nemrég fel függesztette. A hivatal átadása alkalmával kitűnt, hogy *Urvay* a behajtott pénzek tekintélyes részét nem szolgáltatta át. A sikkasztót tegnap letartóztatták és csendőrség kísérte át Szepesváraljára, hol a járásbírósa a vizsgálatot már meg is indította.

— (Letartóztatott tolvajok.) A rendőrség tegnap egész csomó tolvajt tartóztatott le. *Mészáros* Sándorné, született *Szabó* Mari 31 éves varrónőt tetten érték, amikor a Jézus szíve templomában egy úri nő zsebéből kilopta a pénztárcát. — Ellopták *Grósz* Menyhért u.ságárust, aki a Népszínházban akart pénztárcát kilopni egy úr zsebéből. — Letartóztatták *Kordás* Pál 26 éves sütősegédet, aki az Erzsébet-köruton kabátot lopott. Azt vallja, hogy az éhsége miatt vetemedett a lopásra. — Az úri rendőrség megkeresésére letartóztatta a rendőrség *Rudolf* Henrik magánhivatalnokot, aki az édes atyjától 300 koronát lopott és Budapestre utazott, ahol ellumpolta a pénzt *Barnacsek* Rikárd géplakattal, akit a rendőrség szintén letartóztatott.

SPORT.

× **A Nemzeti Sport vívóversenye.** Tegnap délelőtt 9 órakor vette kezdetét a «Nemzeti Sport» szerkesztősége által rendezett nagyszabású vívóverseny a fővárosi Vigadó nagytermében. A verseny iránt különösen a vívósport körökben rendkívül nagy volt az érdeklődés, főképpen mióta a nevezésekből kitűnt, hogy a főváros és a vidék legjobb vívói fognak benne részt venni. Az első napra, bárcsak a gyermekverseny és a középperseny körvívása szerepelt a programon, mégis már szépszámu közönség, különösen számos hölgy jelent meg. Jelen voltak többek közt: Darányi Béla miniszteri tanácsos, Bolgár Ferenc, Kristóffy József, dr. Krasznay Ferenc, dr. Münnich Aurél orsz. képviselők, kisbári Kiss Ferenc, dr. Gerenday György, dr. Kornél Aladár kir. tanácsos, dr. Faragó Odön főorvos (Szeged) stb.

A vívóverseny védnökségét *Augusztus* cs. és kir. főhercegnő fogadta el, a rendezőség társadalmunk és sportkoreink előkelőségéből áll élén gróf *Karácsonyi* Jenő elnökkel. Amellett az anyagi célja is igen nemes, amennyiben a tiszta jövedelem a *Budapesti Önkéntes Mentőegyesület* illeti meg.

A tegnap lefolyt versenyei részletei a következők: **A középpersenyben** (14 éven felüliek versenye kardra és tőrre.)

Kardminősítés. I. osztály: Blum József és Faragó Odön.

II. osztály: Darányi Gyula, Heger Gy. Jenő, ifj. Bolgár Ferenc, Vészi Gyula, Gálósi József, Lorenz Artur, Garai János, Székely Kornél, Darányi Kálmán, Gréber Géza, Hertzka Jenő, Grünwald Béla, Koritschanszky Iván, Breitner Odön, Józsa Tivadar.

Tőrminősítés. I. osztály: Czenker Béla.

II. osztály: Tóth Péter, Kölbler Károly, Faragó Odön, Oláh, Blum József, Lorenz Artur, Fáy Barna, Kratochvílla János, ifj. Bolgár Ferenc, Rajógh Lajos, Bánóczy Dénes, Fáy István, Bükkö György, Jakabffy, ifj. Münnich Aurél, Mártonffy Márius, Kristóffy Andor.

III. osztály: Glück Andor, Domány Jenő.

A gyermekversenyben, melyet d. u. 3 órakor folytattak, a következők az eredmények:

14 éven aluli gyermekek: 1. Bükkö Zoltán (Hollósy-isk.), 2. Münnich Aladár (Vay-isk.), 3. Kristóffy József (Vay-isk.).

12 éven aluli gyermekek: 1. Baronyi András István, 2. Wahl Rezső, 3. Rozgonyi György, 4. Vécsei László, 5. Brachfeld N.

A középperseny körvívása következett végül, melynek 4-4 győztese a vasárnapi döntő vívásra kerül, hol az első helyért kell megküzdeniök. A döntőbe a következők jutottak:

Tör: Czenker László, ifj. Bolgár Ferenc, Kölbler Károly, Fáy Barna.

Kard: Blum József, ifj. Bolgár Ferenc, Darányi Gyula, Darányi Kálmán.

A versenyt ma délután 4 órakor folytatják.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Egy fővárosi tanácsnok sajtópöre.** A rákoscsabai Anna-telep házépítő-szövetkezet választmányára megbízásából Lung György székesfővárosi tanácsnok egy felhívást bocsátott szét a szövetkezet tagjaihoz. Ezen felhívás tartalmát Fehér József székesfővárosi tanító sérelmesnek vette magára s rágalmozás miatt sajtópört indított Lung György tanácsnok ellen, akit a törvényszék vád alá is helyezte. Mára volt kitűzve ezen ügyben a főtárgyalás. Minthogy azonban időközben a pörösködő felek között békés kiegyenlítés történt, Fehér panaszát visszavonta s a törvényszék ez ügyben a további eljárást megszüntette.

— **Sógorának gyilkosa.** Evek óta ellenséges lábon áll a nyitrai Alsó-Peresztyényben Dobrota (Dricuka) András sógorával, Dobrota-Velko Andrásal, aki egy ízben azzal is fenyegette, hogy kiforgatja a vagyonából. Dobrota (Dricuka) kézpánznak vette a fenyegetést s sötét tervet eszelt ki sógorának ártalmatlanná tételére.

Régi katonai Wernld-puskáját kitisztogatta, olomgolyót öntött s várta az alkalmat, hogy sógorát megölhesse.

Tavaly május 18-án kínálkozott a jó alkalom. Dobrota-Velko a vásárról hazajövet, éppát vágott udvarán, midőn betoppant hozzá sógora, vállán a puskával.

— Tilosba mégy vadászni? kérdé tőle. — Igen, — felelé amaz. — Embervadászatra megyek.

Ezzel levette puskáját s háromszor lött sógora felé, aki szívéen találva, azonnal meghalt.

A balassa-gvarmati törvényszék ügyésze szándékos emberölés miatt emelt vádat Dobrota-Dricuka András ellen, amelyet később gyilkosságra változtatott meg. Az esküdtörvényszék tényleg a gyilkosság büntetvényében mondotta ki büntetésnek a vádlottat, mire a törvényt alkalmazó bíróság tizenhat évi fegyházra ítélte Dobrota (Dricuka) Andrásat. A beadvított semmisségi panaszokat ma tárgyalta a kir. Kuria I. büntető tanácsa Szegeő Jenő bíró előadásában s Németh Péter nyug. kuriai bíró, kirendelt védőügyvéd meghallgatása után a semmisségi panaszok elutasításával, az első bírósági ítéletet helybenhagyta.

— **Schwarz Laura végrendelete.** Schwarz Laura hírhedt té vált végrendeleti ügyében újabb fordulat állott be: a rendőrség ugyanis hosszas kihallgatás után előbb Förster Ferenc kérészt és feleségét, tegnap pedig Förster anyját Förster Bélánét s nővérét Förster Annát hamis tanúzás miatt tartóztatta le. A letartóztatottakat már átkísérték a kir. ügyészség fogházába.

NYILTTÉR. *)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk

KÖZGAZDASÁG.

A borvámklauzula vége. A *Közlekek* hasábjain írott cikkében *Rubinek* Gyula országgyűlési képviselő, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének ügyvezetője kifejti azt a meggyőződését, hogy vége a borvámklauzulának s ezzel vége szakad az olasz borözönnek is, mert minden kontingentálási terv abszurdum. A termézet az olasz boroknak nem juttatott különleges tulajdonságokat s Olaszország nem bolond, hogy a gesztenyét Franciaország vagy Spanyolország számára kikaparja.

Ámbár tehát — írja *Rubinek* — joggal nehezményezhetők is az olasz borbeözönlésnek január hó 31-ig való meghosszabbítását, azt ne feledjük el, hogy a *20 aranyforintos borvámért semmi ellenengedményt sem adunk Olaszországnak.* Az erről egyszerűen lemondott, amint lemondott a kontingentálási tervezetéről is, mert az olasz kormány belátta, hogy e tervezetek mindegyike csak árt a monarchia börttermelésének, növeli az Olaszország iránti ellenszenvet, anélkül, hogy ebből az olasz börttermelésnek haszna volna, *mert minden formula a francia bornak nyitna csak kaput.*

A francia verseny félelme itt is, ott is hatalmas fegyvertársunk volt tehát a kereskedelmi szerződéses tárgyalásoknál, legnagyobb támaszuk azonban mégis csak a közvélemény volt, *az érdekeltég ébersége, összetartása.*

Es nem hihetjük el, hogy a 20 aranyforintos borvám csak ideiglenes dolog s a végleges kereskedelmi szerződésben Olaszország újra vámkedvezményt fog kapni a borra. S jelenben csak azért járul hozzá a 20 aranyforinthez, mert ami behozható volt, azt már úgy is behozták s az ideiglenes szerződés csak szeptember hó 30-ig tart. Mire tehát az ujbór szállítható lesz, megszűn a végleges szerződés s megszűn a mérsékelt borvám is, az olasz bor pedig csak úgy besétálhat hozzánk, mint eddig. *Ilyen privilégiumt nem teletelünk fel sem a magyar, sem az osztrák kormánytól,* legkevésbé pedig a két törvényhozásról. Ha ferradalmat kellett volna egy újabb borklauzula a börttermelők soraiban a jelen alkalommal, mennyivel nagyobb felháborodás szűlője volna egy oly újabb egyezmény, amely a már egyszer megállapított 20 aranyforintos borvámtelet ismét visszacsinálni akarná. A gazdátársadalom még sem annyira indolens és szervezeten, hogy érdekeinek ily lábbal tiprását békén tűrje. *Akkor megessék majd az a szokatlan eset, hogy egy megkötött kereskedelmi szerződést a magyar parlament nem szankcionál.* Ily botorságot egyébként, hogy szerzett előnyöket feladjunk, feltételezünk sem szabad. *Mi végleg eltemettük a borvámklauzulát,*

amely az elmúlt tizenkét év alatt 11 millió hl. olasz bort zúdított a nyakunkba, eltemettük pedig a feltámadás reménye nélkül.

Ruhland tanár könyve a gabonaáralakulásokról. Január hó második felében hágvja el a sajtót az O. M. G. E. legújabb kiadványa, *Ruhland tanár «Die Lehre von der Preisbildung für Getreide»* című munkájának magyar fordítása. A mű címe magyarul: «A papiruszbuza hatása a gabonaárakra». A fordítást az O. M. G. E. megbízásából dr. *Arkövy* Richárd végezte.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 26.000 mm. 2 és fél 5 fillérrel magasabb áron.

Készárúpiac.

Buza: **Tiszavidéki:** 200 mm. 80 k. 8.45 korona, 200 mm. 88 k. 8.45 korona, 200 mm. 80-7 k. 8.45 korona, 300 mm. 80 k. 8.475 korona, 100 mm. 80 k. 8.37 korona, 500 mm. 80 k. 8.35 korona, 100 mm. 80 k. 8.35 korona, 100 mm. 80 k. 8.30 korona, 500 mm. 80 k. 8.325 korona, 100 mm. 80 k. 8.25 korona, 400 mm. 80 k. 8.40 korona, 100 mm. 78 k. 8.40 korona, 100 mm. 79.5 k. 8.35 korona, 100 mm. 79 k. 8.375 korona, 100 mm. 79 k. 8.25 korona, 1000 mm. 79 k. 8.40 korona, 500 mm. 79 k. 8.35 korona, 1200 mm. 78 k. 8.35 korona, 300 mm. 78 k. 8.25 korona, 100 mm. 79 k. 8.30 korona.

Óroszázi: 1000 mm. 79 k. 8.40 korona. **Féjermecsi:** 100 mm. 79 k. 8.25 korona, 500 mm. 78.5 k. 8.25 korona, 700 mm. 78.5 k. 8.225 korona, 200 mm. 77 k. 8.10 korona, 200 mm. 77 k. 8.10 korona.

Pestmegyevidéki: 500 mm. 80 k. 8.27 korona, 100 mm. 80 k. 8.275 korona, 1300 mm. 80 k. 8.275 korona, 200 mm. 80 k. 8.25 korona, 100 mm. 79 k. 8.30 korona, 500 mm. 79 k. 8.20 korona, 350 mm. 79 k. 8.30 korona, 100 mm. 79 k. 8.30 korona, 350 mm. 79 k. 8.20 korona, 150 mm. 79 k. 8.20 korona, 650 mm. 79 k. 8.20 korona, 400 mm. 78 k. 8.20 korona, 150 mm. 78 k. 8.20 korona, 100 mm. 78 k. 8.225 korona, 1000 mm. 78.5 k. 8.20 korona, 350 mm. 78 k. 8.10 korona, 150 mm. 78.5 k. 8.10 korona, 400 mm. 77 k. 8.10 korona, 100 mm. 77 k. 8.20 korona.

Bácskai: 300 mm. 77.5 k. 8.125 korona, 100 mm. 77.5 k. 8.20 korona.

Becskereki: 2830 mm. 77 k. 7.85 korona. **Szavamenti:** 5700 mm. 75 k. 7.725 korona. **Szerb:** 5000 mm. 76 k. 7.40 korona.

Raktári: 1600 mm. 80 k. 8.45 korona, 1650 mm. 77 k. 8.15 korona, 2000 mm. 77 k. 8.05 korona, 1820 mm. 77 k. 8.05 korona, 1840 mm. 76.8 k. 7.85 korona, 1660 mm. 76.1 k. 7.85 korona, 1200 mm. 76.7 k. 8. — korona.

Rozs: 1000 mm. 6.45 korona, 200 mm. 6.45 korona, 200 mm. 6.425 korona, 400 mm. 6.425 korona, 150 mm. 6.425 korona, 800 mm. 6.425 korona, 100 mm. 6.40 korona, 100 mm. 6.40 korona. **Zab:** 100 mm. 5.60 korona.

Lóhere: 30 mm. 59. — korona.

Érték-tőzsde.

Kedvezőtlen bel és külpolitikai jelentések folytán az irányzat már az előtőzsdén is gyenge volt s délen csekély forgalom mellett az árfolyamok tovább estek.

A pénz olcsósága folytán a befektetési értékek keresettek voltak.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Osztrák hitel	679.50	675.50	676.50	—
Magyar hitel	765.50	765.50	765.50	—
4% koronafradék	98.90	98.90	—	—
Leszámitolóbank	456. —	456. —	456. —	—
Jelzálogbank részv.	517.50	517.50	—	—
Rimamurányi	496. —	496. —	496. —	—
Államvasút	670.50	670.50	62.60	—
Budapesti Közutí	590. —	590. —	590. —	—
Városi villamos	326. —	326. —	326. —	—

A dő. tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	675. —	—	—	—
Magyar hitelrészv.	763. —	—	—	—
4% koronafradék	98.90	—	—	—
Leszámitolóbank	456. —	—	—	—
Jelzálogbank részv.	517.50	—	—	—
Rimamurányi	496. —	—	—	—
Államvasút	671.25	—	—	—
Budapesti Közutí	590. —	—	—	—
Városi villamos	326. —	—	—	—

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

102

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1904 január hó 8 án.

M. kir. Operaház.

Zárva.

Nemzeti színház.

Megjött a papa.

Vigjáték 1 felvonásban. Írta: Erdélyi Zoltán.
Utána:

Regényesek.

Írta: Rostam. Kezdeté fél 8 órakor.

Népszínház.

Az ezüst papucs.

Fantasztikus nagy operette egy előjáték és 2 felvonásban.
Írta: Owen Hall. Fordította és magyar színpadra alkalmazta Heltai Jenő. Kezdeté 7 órakor.

Vigszínház.

Józi.

Bohózat 3 felvonásban. Írta: Molnár Ferenc. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

Makrancos hölgyek

Operett 2 felvonásban, Zenéjét szerző Lincke. Kezdeté 8 órakor.

Uránia.

A modern asszony.

150 színesen vetített képpel és 15 mozgóképpel. Írta: Rath István. Kezdeté fél 8 órakor.

Schoffola Ernő A ruganygyártás meghonosítója
Budapest, VI., Andrássy-út 2
Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre
árjegyzék ingyen.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

Igazgatóság: Leitner és Keleti.

Ma nagy újdonsági estély!

11 órakor! ————— 11 órakor

Az élet komédiája.

I. kép. A bünesel. Paródia írta: Capri, e, rendező: Rott S

Ezt megelőzi!

Fél 10 órakor!

Hivatásos szerelem.

Bohózat, írta Szatir, rendező: Steinhardt G.

A remek télikeriben reggeli 5 óráig **Munczy Lajos**
zenekara hangversenyez.

„Kacagató székelyhistoriák”

„GOBESAGOK” II. KIADÁS

Postaköltséggel együtt 1K. 40P. ért
küldi: PÉTERFY TAMÁS BUDAPESTI KÖNYV-
KÖZVETŐ

Magyar királyi államvasutak.

198.297—C/II. szám.

Hirdetmény.

Vasuti árudíjzabás egyrészt a magyar és osztrák vasutak, másrészt a németországi luxemburgi, belga és németalföldi vasutak között.

(Sajtóhiba-helyesbítések az 1903. évi február hó 1-től érvényes díjzabás I. rész, B) szakaszában és ennek 1904. évi január hó 1-től érvénybe lépő II. pótlékában.)

A címben megnevezett áruforgalomban 1903. évi febr. hó 1-től érvényes díjzabás I. rész, B) szakaszában azonnali érvényre lép a következő sajtóhiba helyesbítendő és pedig:

a) 185. lapon a takaróbér kiszámítására szolgáló táblában a 101—200 kilométerig terjedő távolságban 1—2 árú t. karó használatánál figetendő illeték a «fillér» rovatban 253-ról 353-ra helyesbítetik.

Az ezen díjzabáshoz 1904. évi jan. hó 1-től érvénybe lépő II. pótlékban a következő sajtóhiba helyesbíteték és pedig:

a) 30. lapon a 29. tétel 3. b) pontjában az osztályozás II. A. 2* II. díjz. -ról II. A. 2* II. kül díjz. -ra javítandó ki. Budapest, 1903 december hó.

A m. kir. államvasutak igazgatósága,
a részes vasutak nevében is.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Brázay-féle sósborszesz.

Használati utasítás minden tvevhez mellékelve van.
Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

M. kir. államvasutak.

200.801/903. számhoz.

Hirdetmény.

Osztr.-magy.-bajor vasuti kötelek. (Helyesbítés.)

Az osztrák-magy-bajor kötelek forgalomban 1903. február hó 1-től érvényes II. rész, 2. füzetben élelmi szerek szállítására fennálló I. számú kivételes díjzabás D szakasz díjtételeinek alkalmazására nézve irányadó határozmány magyar szövegében «10.000 kg-ért» helyett «5000 kg-ért» irandó Budapest, 1903 dec. hó.

205.280. szám.

Hirdetmény.

Gyorsvonatok megállása Verbóvecállomáson. A budapest—fiumei vonalon közlekedő 1001. és 1002. sz. nappali gyorsvonatok 1. évi december hó 28. ától kezdve Verbóvec állomáson utasok fel- és leszállása céljából feltételelesen meg toznak állítani.

Verbóvec állomásról az 1001. sz. gyorsvonat d. u. 2 óra 54 perckor és az 1002. sz. gyorsvonat d. u. 1 óra 43 perckor fog in-
du ni.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

198.888/903. sz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-orsz határforgalom.

Uj díjzabási II. rész 1. füzet életbeléptetése.

A fenti határforgalomra nézve 1904 évi január hó 1-vel és amennyiben díjtétel feladatások állanak be, 1904. évi február hó 1-ével uj díjzabási II. rész 1. füzet lép hatályba.

Ezen díjzabás életbeléptetésével egyidejűleg az 1901. évi május hó 1-től érvényes hasonszerű díjzabás hatályon kívül helyeztetik.

A szóban forgó uj díjzabás a részes vasuti igazgatóságoknál példányonként 3 koronáért megszerezhető.

Budapest, 1903 december hóban.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága,
a részes vasutak nevében is.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Kedvezmény t. olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazár

dus tartalmu, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar modern divatlap.

Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva negyedévenként

Egy korona 50 fillér,

a kik azonban kiadóhivatalunknál, VIII., Szentkirályi-utca 28. rendelik meg, azoknak jóval mérsékelt ár mellett, kedvezményképen

1 korona 30 fillérért

szállítatjuk.

A „Budapesti Bazár” bármely hónap elsőjétől megrendelhető.

A Budapesti Bazár minden számában kitünő szépirodalmi rész, 40—50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságu rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásiv, díszes boríték van. A szabásminták magyarázata világos és könnyen megérthető.

A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kereső urinőknek és a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez

olcsó magyar divatlapra.

A Budapesti Bazár megjelenik havonként kétszer, minden hónap elején és közepén.

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám a.

Elismert legjobb harisnyak.

Feltétlen szabott és olcsó árak. ——— Feltétlen szabott és olcsó árak

Minden szó 3 fill.

Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés

ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésekre ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszlehetőséget beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszlehetőséget feltül még 40 fillér küldendő.

Hirdetéseket

felvesz a

„Magyarság”

kiadóhivatala

Szentkirályi-u. 28.

Kétszobás

lakás február 1-én átadó elutazás miatt. VI., Szondy-utca 74. Macsotai Sándor.

Törlesztéses készpénz-kölcsönt

Földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, házszeresek, telkek stb. továbbá környékbeli ingatlanok II. és III. k. tételére 4-7%-os kamattal, személyhitelt kezes és kezes nélkül minden hitelképes egyénnek havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akáca-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válaszlehetőség küldendő.

Licht Mór

uri- és női cipész-mester
Budapest, Váci-körút 55.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkből a legolcsóbb árban. Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltenek.

Egy villa

szabad kézből eladó Rákosszent-Mihály, Lajos-u. 396.

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokaik nagy kamatu adósság terhelés alatt olesó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamattal fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztésre adós bármikor felmondható, a pénzintézet azonban nem mondható fel, teljes bizalommal forduljon

Grönsfeld S.-hez
Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint

heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olesó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhákat

fehérnemű stb. veszek legmagasabb árban. Sönger, Luiza-utca 15. 902

Függönyök

férfiakasát, diványokat, fotelokat, matracokat, ablakpárnákat olesóan elkészítik háznál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos

uri és női cipész-mester
Budapest, Teréz-körút 32.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkből a legolcsóbb árban. Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltenek.

Jelző: pártoljuk a hazai ipart!

Orlik András
cipész-mester

Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült uri-, női- és gyermekcipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3:50, 4, 4:50 és 5 frt. Női cipők 3, 3:50, 4, 4:50 és 5 frt. Gyermeccipők 1 frt 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerű megrendelések a legolcsóbb árban és pontosan eszközöltenek. Javítások gyorsan s fontosnak eszközöltenek.

Gyermek és női ruha

készítést olesóan elvállalok. Lozody-u. 104. autó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

SZELLO R.

saját készítményű uri-, női- és gyermek cipő-raktára
Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Kéleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek. Javítások elfogadhatók.

DREZSMANN KAROLY
BUDAPEST

borotva homorú-közérféldé villanyaróval - Különleges-szerű üzlet borbély- és fodrászati-cikkekben. - Nagy raktár angol és svéd borotvákban. - Iróda és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort

és kárpitos munkákat részletezőre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen

közvetlen minden a világon! válaszlehetőség kérék. Telezár Marosludason.

Alapos oktatást

a francia-, angol-, olasz-magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott. Kötés referenciák. VII., Erzsébet-körút 58. sz. II. emelet 13. ajtó.

Dijtalanul

meglátogatok kezesség-nélküli kölcsöntüggyekben önmű, hite képes egyéneket dískráb gyorsabb lebonyolítás céljából. Ajánlatok - állás, foglalkozás megjelölésével - Alvinczy Sz. Képző-utca 11. küldendők. Válaszlehetőség.

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló-könyvelő. Erzsébet-körút 58, kiképez felöltöket a magas n. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kedves könyvtárban, keszkeletmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hőkeveknek külön oktatás. Vidékiek levelezéssel is tájékozhatók a könyvtárban.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEOLCSÓBA

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY JACÉLSODORONY
3KIVENETŐ MATRACCAL 10 FRT. ÁGYSETÉT 5 FRT.

GICHNER JÁNOS

paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem tetsző árak kicserélhetők, vagy a pénz visszaadatik.

Budapest legnagyobb szőnye bevásárlási forrása. Oriási raktár dívalos Szekunsz Sztóla galériákban. Viszont-eladóknak ritka alkalom.

ANDRASSY-UT 31. SZ. TSUK MIKSÁNÁL, KIRÁLY-UTCA 33. SZ.

Elegáns női ruhákat

készíték saját műtermemben mérték után 15 és 18 frt-ért. A 18 frtos ruhák 2 frt 50 kros diva'szövetből készítenek. - Elegáns Cibelin-Costum, reformálj és Paletó, a téli divat díszes 15 és 18 frt. - Elegáns angol és francia Sza'ntoilettok 18-20 frt és tojlebb. Téli kabátok és Paletók, finom fekete posztóbol elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 frt. - P. nyolok flanel vagy barchetból 3 frt 50 kr., 4 frt 50 kr. - Ineblok ok flanel vagy barchetból 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 40 kr. - Divat ineblok atlas flanelből 1 frt 90 kr., 2 frt 20., - Finom koca és sávos szövetekből 1.60-1.90 frt, 2 frt 20 kr., 2 frt 80 kr., 3 frt 80 kr. Vidéki megrendelések lekülsmeretesen eszközöltenek. Mértékemegadás fel-öbözés, átöbözés, ujjá hossza vagy egy jól a ó derekas ajhossza beállítandó.

BRUCK ZSIGMOND
CSENGERY-UTCA 35. Andrassy-ut 61. sarok.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.

Olcso, szolid árak!
Pontos kiszolgálás!

Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruháza.

Magyar gyártmány!

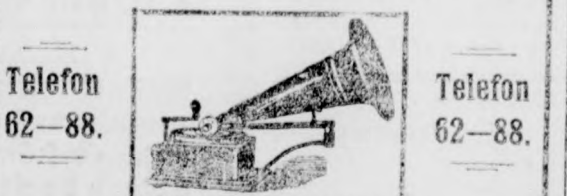
ASZÓDI S. * és TÁRSA

férfiszabó-mester.

VIII., Kerepesi-ut 41. (Adria-szálló épület.)

Nagy választék angol és francia divatkeimekben. Mérték szerinti megrendeléseket az általános elismert 14 frt árakban a legújabb divatkeimekből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek. 126

Bámulatos egy «Columbia» gramofon hangtisztasága és tiszta hangkijelése, erőssége! «Columbia» lemezek utólréhetetlenek!! Párisi világtkiálláson «Grand Prix»-el kitüntetve. - Kis lemez K 2.50, nagy lemez K 5.-. «Columbia» (Hartguss) hangerek K 1.75.

Wiegand és Társa
BUDAPEST,
VIII., Aggteleky-utca 17. sz.

Figyelem!

Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját árcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy életnagyságu fényképet teljesen ingyen készíttünk.

készít hü kivitelben, 60 cm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglalatik, az önköltségünket, 1 frt 50 kr-t számítunk.
Az ipar 12 forint 1 darab összenekíthető vaságy acél-sodorony-bólattal, 3-rutú matraccal és terítóvel.
esodáia! 12 forint 50 krajár egy darab selyempaplan fodorral és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú. - Megrendelhető csakis

GICHNER GYESTVÉREK BUDAPEST, Muzium-körút 27.
Pa-lan- és matraccyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.
Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

Megjelent!

Szekrényi Lajos fordításában.
Lewis Wallace, Ben-Húr, regény Krisztusról, két díszes kötet, 499 és 397 lap, 101 képpel. Ára a két kötetnek 12 korona.
Sienkiewicz Henrik, Quo vadis? regény Nero császár korából, két díszes kötetben 289 és 303 lap, 36 képpel. Levegyéből és teljesen a lenyel eredeti szerint tartva. A két kötet ára 9 korona.
Sienkiewicz Henrik, Volyodyjovszki ur, (a kis ovag-tört. regény a lengve-örök háboru korából. A két kötet (290 és 283) lap ára díszkötésben 8 korona 40 fillér.
Dr. May Károly, Karácsony, Utazási regény. A 600 lapot tartalmazó kötet ára díszkötésben 6 korona.
Kaphatók a Magyarság kiadóhivatalában.
BUDAPEST,
VIII., Szentkirályi-u. 28.

BÜTOROK

a legegyszerűbbtől a legünomabb kiviteleg legjutányosabban kaphatók ugy készpénzzel, mint részletfizetésre. EHRENTREU és FUCHS testvéreké. Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrassy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ányomatott a «Stephanum» kőnyorgógépen Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.